

dosarul nr. 3r-61/19

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud. Gh. Popa)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Țurcan, Iu. Cotruță, N. Simciuc)

ÎNCHEIERE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Valeriu Duca și Societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca împotriva Direcției Generale Administrare Fiscală de Stat a Republicii Moldova și administratorului autorizat Anatolii Nacu cu privire la accesul la informație,

împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea restituirii cererii de apel depusă de Societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon” ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel,

constată:

La data de 12 octombrie 2018, Valeriu Duca a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Administrare Fiscală de Stat a Republicii Moldova și administratorului autorizat Anatolii Nacu cu privire la accesul la informație.

Prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești acțiunea depusă de Valeriu Duca și a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 12 octombrie 2018, Valeriu Duca și SRL „Moldagrocon” au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 08 octombrie 2018 a Judecătoria Orhei, sediul Telenești, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea din 26 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de către Valeriu Duca, apelantului fiindu-i acordat termen de până la data de 18 decembrie 2018, ora 16:00 pentru prezentarea apelului motivat, explicându-i-se apelantului că în cazul în care nu se va conforma indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apel declarat de SRL „Moldagrocon” ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, a fost acceptat spre examinare apelul declarat de Valeriu Duca

și intentată procedura în apel. Ședința de judecare a apelului depus de Valeriu Duca a fost stabilit pentru data de 23 ianuarie 2019, ora 11:00.

La data de 15 ianuarie 2019, Valeriu Duca și SRL „Moldagrocon” au declarat recurs împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel în partea restituirii apelului declarat de SRL „Moldagrocon” cu remiterea cauzei spre rejudecare în această parte.

În motivarea recursului s-a invocat că, nu este de acord parțial cu încheierea adoptată, considerând-o neîntemeiată și nefondată, indicând că potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, Valeriu Duca este directorul SRL „Moldagrocon”.

A susținut că SRL „Moldagrocon” a fost acceptat ca parte în proces de către instanța de fond, fapt confirmat prin citațiile expediate de instanță în adresa SRL „Moldagrocon”.

A afirmat că Valeriu Duca a fost înlăturat de la gestiunea patrimoniului SRL „Moldagrocon”, urmare a intentării procesului de insolabilitate față de SRL „Moldagrocon”, însă dânsul nu a fost privat de dreptul de a reprezenta și apăra interesele SRL „Moldagrocon” în fața instituțiilor de stat.

A invocat că Valeriu Duca a depus cerere la Direcția Generale Administrare Fiscală de Stat atât ca persoană fizică cât și ca reprezentant legal al SRL „Moldagrocon”.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 20 decembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la 15 ianuarie 2019 se consideră a fi depus în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 436 Cod de procedură civilă, recursul se depune de persoanele menționate în art. 430 Cod de procedură civilă, cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 437 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1), lit. (b1) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin.(1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că prin hotărârea din 08 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești acțiunea depusă Valeriu Duca a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea din 26 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de către Valeriu Duca, apelantului fiindu-i acordat termen de până la data de 18 decembrie 2018, ora 16:00 pentru prezentarea apelului motivat, explicându-i-se apelantului că în cazul în care nu se va conforma indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apel declarat de SRL „Moldagrocon” ca fiind depus de o persoană care nu este în drept să declare apel, a fost acceptat spre examinare apelul declarat de Valeriu Duca și intentată procedura în apel. Ședința de judecare a apelului depus de Valeriu Duca a fost stabilit pentru data de 23 ianuarie 2019, ora 11:00.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că la 15 ianuarie 2019, Valeriu Duca și SRL „Moldagrocon” au declara recurs împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acestuia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că, conform art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În contextul celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă, art. 16 din Codul de procedură penală și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii.

Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în baza Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat.

Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora.

Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de către Valeriu Duca și SRL „Moldagrocon” împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă, nefiind redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Valeriu Duca și Societatea cu răspundere limitată „Moldagrocon”, împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca împotriva Direcției Generale Administrare Fiscală de Stat a Republicii Moldova și administratorului autorizat Anatolii Nacu cu privire la accesul la informație.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas